

LEDIGHED

Et stort eksperiment i Canada viser, at arbejdsdeling ikke er nogen holdbar måde at sænke arbejdsløsheden på.

Skraldemandsmodellen er stendød

Lad tre skraldemænd gå ned i arbejdstid, for at gøre plads til en fjerde ledig. Det var forslaget fra de århusianske skraldemænd for fjorten år siden, da de gerne ville gøre deres for at nedbringe beskæftigelsen.

Men metoden virker ikke. Der kommer ikke flere i job af, at dem som har et arbejde, arbejder mindre tid. Det har et stort eksperiment i Canada nu endegyldigt slået fast. Skraldemandsmodellen var vitterligt en århushistorie.

I den Canadiske provins Quebec sænkede man fra 1997 til 2000 arbejdsugen fra 44 timer til 40 timer samtidig med, at man sænkede lønnen tilsvarende. Det gjorde man i håb om at øge beskæftigelsen. Men **Mikael Skuterud fra University of Waterloo**, hvis artikel herom lige er blevet offentliggjort i Journal of Labor Economics, kan nu påvise at der ingen positiv effekt var på beskæftigelsen i området.

”Hovedkonklusionen er, at der ikke var nogen effekt på beskæftigelsen, hvilket var hovedformålet med ændringen. Til gengæld var der en kraftig reduktion i antal timer folk arbejdede mere end 40 timer om ugen,” siger Mikael Skuterud.

Danske opfattelser

Lektor i økonomi på Københavns universitet, Karsten Albæk, mener ikke, at skraldemandsmodellen har vist sig som en holdbar løsning på beskæftigelsesproblemer, selv om det har været forsøgt mange steder - senest i Frankrig, hvor arbejdstiden er sænket til 35 timer ugentligt.

”I Europa har man forsøgt sig, med reduktion af arbejdstiden. Men der har man samtidig forsøgt, at holde indkomsten fast. Det er det samme som en lønforhøjelse, hvilket så har sænket beskæftigelsen. Det nye i Det Canadiske eksperiment er, at folk samtidig går ned i løn, når de arbejder færre timer. Så man kun-

ne teoretisk ikke afvise at der kunne være positive effekter på beskæftigelsen. Men der er ikke nogen positive effekter. Så på den måde lægger den skraldemandsmodellen død,” siger Karsten Albæk.

Dansk Magisterforening har tidligere argumenteret for en simpel skraldemandsmodel, hvor 4 i beskæftigelse laver en fast aftale om at dele arbejdet med en femte.

”I tilfælde af stor arbejdsløshed, så mener vi, at en model hvor 4 mand deler deres arbejde med en femte mand, giver god mening. Men lige nu, hvor der er gang i økonomien herhjemme, er det ikke noget vi oplever at DM’s medlemmer har særlig meget fokus på,” siger Frederik Dehlholm.

Frederik Dehlholm mener ikke, at de Canadiske erfaringer kan overføres til den model som Dansk Magisterforening foreslår.

”I det Canadiske forsøg, var der så vidt vi ved tale om en generel nedsættelse af arbejdstiden, og det er ikke det, vi har foreslået. Vores forslag gik derimod ud på, at man deler fire mands job op på fem mand. Hvis man laver en eksplicit aftale om det, blandt de fem, så burde beskæftigelsen jo også stige. Det kræver at man gør mere, end bare sænker arbejdstiden og hæver tempoet. Vi foreslår en solidarisk model, hvor alle fem mand er med på ideen,” siger Frederik Dehlholm.

Lektor Karsten Albæk ser ingen positive gevinster på beskæftigelsen ved at sænke arbejdstiden.

”Ifølge de artikler der er på området, så er der ikke nogen positiv effekt på beskæftigelsen ved at sænke arbejdstiden. Selv om man laver det så godt som man kan. Det eneste man opnår ved at mindske timerne for den enkelte, det er, at mindske den samlede produktion,” siger Karsten Albæk.